

Keuze uit de schenking van jonkvrouwe C. I. Six

In 1978 schonk jonkvrouwe C. I. Six te 's-Graveland haar verzameling kostuums, kostuum-onderdelen en -accessoires aan het Rijksmuseum. Het overgrote deel van deze verzameling is afkomstig uit familiebezit en daardoor zeer goed gedocumenteerd. Behalve van haar ouders, prof. jhr. dr. J. Six van Hillegom (1857-1926) en mevrouw H. M. A. F. Six van Hillegom-Bosch Reitz (1867-1951), erfde zij veel van haar oom de heer S. C. Bosch Reitz (1860-1938), die ook kostuums verzameld had en vele 18de- en 19de-eeuwse kledingstukken zelf had geërfd van de families Teding van Berkhout en Van Slingelandt. Uit de boedel van haar nicht L. D. C. Blaauw-Six (1862-1934) verwierf zij een aantal zeer bijzondere stukken, zoals een jongenswambuis (afb. 16) en een *redingote*-japon (afb. 2). De verzameling bevat een aantal zeldzame stukken uit de 17de eeuw, zoals kanten herenkragen (afb. 23), geborduurde trippen (afb. 15) en twee 'Japonsche rocken' (afb. 17). Uit de 18de eeuw stammen: enkele schitterende japonnen (afb. 1 en 2), een hoogst zeldzaam groen zijden corsetje, winkelnieuwe *engageantes* van batist met witwerk, een honderdtal kantwerken, een herenslaapmuts van Indiase sits (afb. 22), een verzameling van twintig waaiers (afb. 14) en evenzovele tasjes van zijde en borduurwerk, fraai geborduurde herenvesten (afb. 19) en houten patijntjes (overschoentjes). Het grootste deel van de schenking dateert evenwel uit de 19de en 20ste eeuw. Naast het kindergoed, de dames- en herenkleding, de hof- en galapakken, de herenrokken en de officiersuniformen van de Amsterdamse schutterij met sjako's, kepi's, epauletten, sjerpen en degens (afb. 24 en 25), moeten vooral de vijf bruidsjaponnen vermeld worden, die exact te dateren zijn op 1759, 1812 (afb. 3), 1835 (afb. 4), 1915 (afb. 7) en 1939. Een detail van de 18de-eeuwse japon werd reeds afgebeeld in dit Bulletin (jaargang 26 (1978), afb. 13 op p. 192). Ook de Jugendstil- en Art Déco-japonnen (afb. 8) zijn een aparte vermelding waard.

De zuster en broer van de schenkster jonkvrouwe H. M. A. F. Six en jonkheer P. J. Six vulden de schenking aan met o.a. een kostbare gouden parure (afb. 11) en met een groot aantal Kashmir shawls en Indonesische sarongs en slendangs.

De hier volgende 25 afbeeldingen geven een gevarieerd beeld van een der belangrijkste textielschenken, die het museum ooit ontvangen heeft.

Afb. 1. (zie ook omslag).

Japon met *pli-Watteau* vanuit de nek, *robe a la française*, van gele zijde, waarop paarse bloemen zijn geborduurd.

Batisten mouwstroken (*engageantes*) van ca. 1750.

H. overjapon 154 cm (voor), 168 cm (achter); tablier 100 × 109 cm.

FRANKRIJK?, ca. 1760.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Bk-1978-240

Afb. 2. Wandeljapon, gelijkend op een jas over een jurk, *redingote*-japon (afgeleid van *riding coat*), van mosgroene en rose satijn, waarop lelietjes van dalen zijn geborduurd.

H. overjapon 135 cm (voor), 156 cm (achter), rok 92 cm.

NEDERLAND of FRANKRIJK, ca. 1785.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Bk-1978-250

Afb. 3. Bruidsjapon (Empire) met sleep, van rose zijden gaas, gegarneerd met écrudulle, wit satijnen lintjes, rose rozen en een rose satijnen *bouillon*.

H. 120 cm (voor), 210 cm (achter); taille 62 cm.

NEDERLAND?, 1812.

Opm.: Gedragen in 1812 door Margaretha Johanna Weddik

Wendel (1786-1817) bij haar huwelijk met Hieronymus Nicolaas baron van Slingelandt (1787-1844).

Herk.: Geschenk van jkvr. C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-252
Afb. 4. Bruidsjapon (Biedermeier) van wit zijden gaas met ingeweven satijnen bloemen en volutenrand.

H. 121 cm; taille 55 cm. NEDERLAND?, 1835.

Opm.: Gedragen in 1835 door Hieronyma Maria Antonia Fortunata barones van Slingelandt (1814-1875) bij haar huwelijk met Pieter Jacob Teding van Berkhout (1810-1892). De bruid was de dochter van de draagster van de bruidsjapon afb. 3.

Herk.: Geschenk van jkvr. C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-253
Afb. 5. Amazonekostuum van *covercoat* (bruine wol). H. jasje 58 cm, rok 96 cm (links), 116 cm (rechts); taille 53 cm.

AMSTERDAM, 1895.

Opm.: Het kostuum is voorzien van het adres: C. I. Meijer/Amsterdam. Het werd gedragen door mevrouw H. M. A. F. Six van Hillegom-Bosch Reitz (1867-1951), de moeder van de schenkster.

Herk.: Geschenk van jkvr. C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-264
Afb. 6. Dophoedje behorend bij het kostuum afb. 5, van zwart vilt.

29 × 21 cm.

AMSTERDAM, 1895.

Opm.: De dophoed is voorzien van het adres: I. J. FROGER AND SON/AMSTERDAM.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-264-C
Afb. 7. Japon van lichtrose zijden gaas op een rose satijnen onderjapon en met randen van met zilverdraad geborduurde witte satijn.

H. 128 cm, Br. geborduurde randen 10,5 cm.

AMSTERDAM, 1915.

Opm.: De japon is voorzien van het adres: Maison/M. E. Verwer-Offermans/Robes et Manteaux/Amsterdam, en werd in 1915 gedragen door mevrouw H. M. A. F. Six van Hillegom-Bosch Reitz (1867-1951) ter gelegenheid van haar zilveren bruiloft.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-292
Afb. 8. Baljapon (art déco) met sleep, van oranje en rose zijden goudbrokaat, met oranje *crêpe georgette* inzetsels.

H. 112 cm (voor), 200 cm (achter).

AMSTERDAM, ca. 1925, het brokaat uit LYON.

Opm.: Het goudbrokaat was uit Lyon ingestuurd op een tentoonstelling in het Stedelijk Museum te Amsterdam en werd daar gekocht. De japon werd vervaardigd door het Maison Verwer-Offermans te Amsterdam. Gedragen door mevrouw H. M. A. F. Six van Hillegom-Bosch Reitz (1867-1951).

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-293
Afb. 9. Baljapon van lichtblauw/grijze changeant tafzijde met diep rugdécolleté en ongelijke klokkende rok.

H. 140-150 cm.

BRUSSEL, ca. 1930.

Opm.: Gekocht van het haute couture huis Dujardin, dat in Amsterdam kwam shown en waar de familie Six geregeld kocht. Gedragen door de schenkster (geb. in 1897).

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-294
Afb. 10. Avondjapon van zwarte *crêpe-georgette*, bedrukt met kleurige bloemen.

H. lijf 46 cm, met schoot

157 cm, rok 114 cm.

PARIS, ca. 1938.

Opm.: De japon is voorzien van het adres: Nina Ricci/20 RUE DES CAPUCINES-PARIS. Gedragen door de schenkster (geb. in 1897).

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-280
Afb. 11. Parure van goud, in filigrantechniek, in rood leren doos.

Diadeem H. 1,5-3 cm, Diam. 15 cm; Halssnoer L. 44 cm,

Br. 1,2 cm; Armbanden L. 17,5 cm, Br. 1,2 cm; Oorknoppen Diam. 0,7 cm; Doos H. 14,5 cm, Diam. 17 cm.

AMSTERDAM, ca. 1835-37.

Merken: leeuwepot en mees-terteken .W&S. (*cf.* Meester-tekens nr. 11755) voor J. J. R. VAN DE WILDE en L. F. SCHMIDT.

Opm.: Een broche ontbreekt.

Herk.: Geschenk van jkvr.

H. M. A. F. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-886
Afb. 12. Violtjeshoed van lila fluweel, beige bont en toefjes viooltjes in lila tot wit. H. 13 cm, Diam. 25 cm. AMSTERDAM, 1898, met adres A. JACOT.

Opm.: De drie zusters Marie (geb. 1867), Anna (geb. 1869) en Bernardine (geb. 1871) Jacot dreven de zaak 'Jacot In Modes' aan de Herengracht 542 van 1898-1931, daarna tot 1936 in de Roemer Viisscherstraat 50. Gedragen in 1898 door mevrouw H. M. A. F. Six van Hillegom-Bosch Reitz (1867-1951).

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1970-331-A
Afb. 13. Rozenhoed, in toque-model, van karmijn-rood raffia, donkerrood fluweel en rode, tot rose verloopende rozen.

H. 15 cm, Diam. 30 cm.

AMSTERDAM, 1902, met adres
A. JACOT.

Opm.: zie vorige afbeelding;
door haar in 1902 gedragen.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-332-A

Afb. 14. Waaiersblad met o.a.
de Vesuvius in 1787.

Perkament met gouache,
27 × 56 cm.

ITALIË, in of na 1787.

Opm.: Onder de voorstelling
met de Vesuvius het opschrift
Eruzione del Vesuvio Acca-
duta di Notte lanno 1787.

Onder de linker voorstelling:
Monte di Strongoli come si
vede di Giorno en onder de
rechter voorstelling: Avanzi
della Collonata del quartiere
di Pompeii. Een pendant van
deze waaiers met de Vesuvius
bij nacht bevindt zich even-
eens in de schenking.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

KP-7-1982-367

Afb. 15. Muiltjes ('trippen'),
met voorblad geborduurd in
blauw, wit, geel, groen en
rood en hakjes bekleed met
blauw leer.

L. 23 cm, Br. 8 cm.

NEDERLAND, ca. 1660.

Opm.: Voor dergelijke trippen
zie het schilderij 'Allegorie
op het onderwijs' van F. Bol
in het Rijksmuseum te Am-
sterdam (inv. A 46), dat 1663
gedateerd is en waarop Miner-
va trippen draagt met oplopen-
de punten, de zgn. bekken.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-293

Afb. 16. Jongenswambuis met
losse mouwen, van gematelas-
seerde witte satijn. Zowel de
voorzijde als de mouwen
moeten dichtgerogen worden
en de mouwen aangespeld.
H. 48 cm, Br. schouder
25 cm.

NEDERLAND?, 17de of vroege
18de eeuw?

Opm.: In de 17de eeuw was

men gewoon bij één buis
verschillende mouwen te
hebben, die alleen bovenaan
bij de schouder werden aan-
gespeld.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Afb. 17. 'Japansche rock',
deftig herenkledingstuk, van
bruin-geel-rood bedrukte zijde
met wijnrode voering.

H. 158 cm, wijdte 268 cm,
weefselrapport 3 × 3 cm.

INDIA, 4de kwart 17de eeuw.

Opm.: Dit kledingstuk komt
in andere landen niet voor.
Het werd door de Japanners
aan Hollanders geschonken,
die zich daarin lieten por-
tretteren of erin ter kerke
gingen.

Herk.: Verz. S. C. Bosch
Reitz. Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland,
1978.

Afb. 18. Hofrok van zwart
laken met zwart fluwelen
kraag en manchetten, die in
goud geborduurd zijn. Ver-
gulde knopen.

H. 101 cm, kraag 6-7 cm.

NEDERLAND, 1860.

Opm.: Gedragen door Mr.
Pieter Jacob Teding van
Berkhout (1810-1892).

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Afb. 19. Herenvest van witte
ripszijde met rood/oranje
borduursel.

H. 52 cm, kraag 7 cm.

NEDERLAND, ca. 1795.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Afb. 20. Steek, daagse dracht,
van zwart castor.

H. 19 cm (voor), 25 cm

(achter), Diam. 43 cm.

NEDERLAND?, ca. 1785-1810?

Opm.: Gedragen door Hiero-
nymus baron van Slingelandt
(1762-1829).

Herk.: Verz. S. C. Bosch

Reitz. Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Afb. 21. Rouwsteek, voor
ambtskledij, van castor, ver-
sierd met zwarte struisveren
en zwarte lis. Lamfer van
laken.

H. 26 cm, Diam. 44 cm.

AMSTERDAM, ca. 1790-1810?

Opm.: Met adres: G. Nijman/
In alle Soorten van hoeden/
Kalverstraat over de Sint
Luciënsteeg/No. 207/AMSTER-
DAM.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-355

Afb. 22. Herenslaapmuts van
sits, in rood en blauw op
witte fond, met rood kwastje.
Mogelijk een kraamheren-
muts, bij kraambezoek opge-
zet.

H. 30 cm.

INDIA, 1ste helft 18de eeuw.

Opm.: Uiterst zeldzaam. De
vier motieven zijn op Hol-
landse bestelling zo op één
doorlopend stuk katoen ge-
schilderd, dat een muts eruit
gemaakt kon worden.

Herk.: Verz. S. C. Bosch
Reitz. Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-782

Afb. 23. Herenkraag van
linnen en naaldkant, reticella
met 'Van Dijk'-schulpen.
H. 25 cm, Br. schouder 64 cm.
ITALIË, ca. 1640.

Opm.: Een van twee kragen
in de schenking.

Herk.: Geschenk van jkvr.

C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

Afb. 24. Rouwdegen van
geblauwd en met goud inge-
legd staal, met zilveren in
facetten geslepen gevest.
Schede van wit perkament met
zilveren draagringen, waaraan
een uitgezaagde stalen gordel-
haak en ketting.

L. degen 101 cm, schede
88 cm.

PARIJS, tussen 1798 en 1809.

Merken: Haan met 1 (= Parijs), mannenkop met 85 (= garantiemerck Parijs), lictorenbundel en bijltje (garantiemerken), alle voor 1798-1809, onduidelijk mees-terteken.

Herk.: Geschenck van jkvr. C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-848
Afb. 25. Officiersdegen met stalen, geblauwde en met goud ingelegde kling en met messing gevest, voorzien van zilveren *dragon* (kwast). In zwart leren schede, met wit leren koppel en bruin lakens foudraal.

L. degen 99 cm, schede 84 cm, foudraal 109 cm.

SOLINGEN, 1ste kwart 19de eeuw. Gemerkt: Solingen/P. Knecht.

Opm.: P. Knecht was een bekend fabrikant in Solingen in het eerste kwart van de 19de eeuw. De kleur zilver van de *dragon* is typerend voor de Amsterdamse schutterij, evenals het zilvergalon, de blanke knopen en de witte uitmonstering. De dikke (en dunne) torsades, de franjes van de kwast, duiden op hoge (en zeer hoge) rang. Talrijke leden van de familie Six dienden bij de Amsterdamse schutterij.

Herk.: Geschenck van jkvr. C. I. Six te 's-Graveland, 1978.

BK-1978-847

4

5

6

9

10

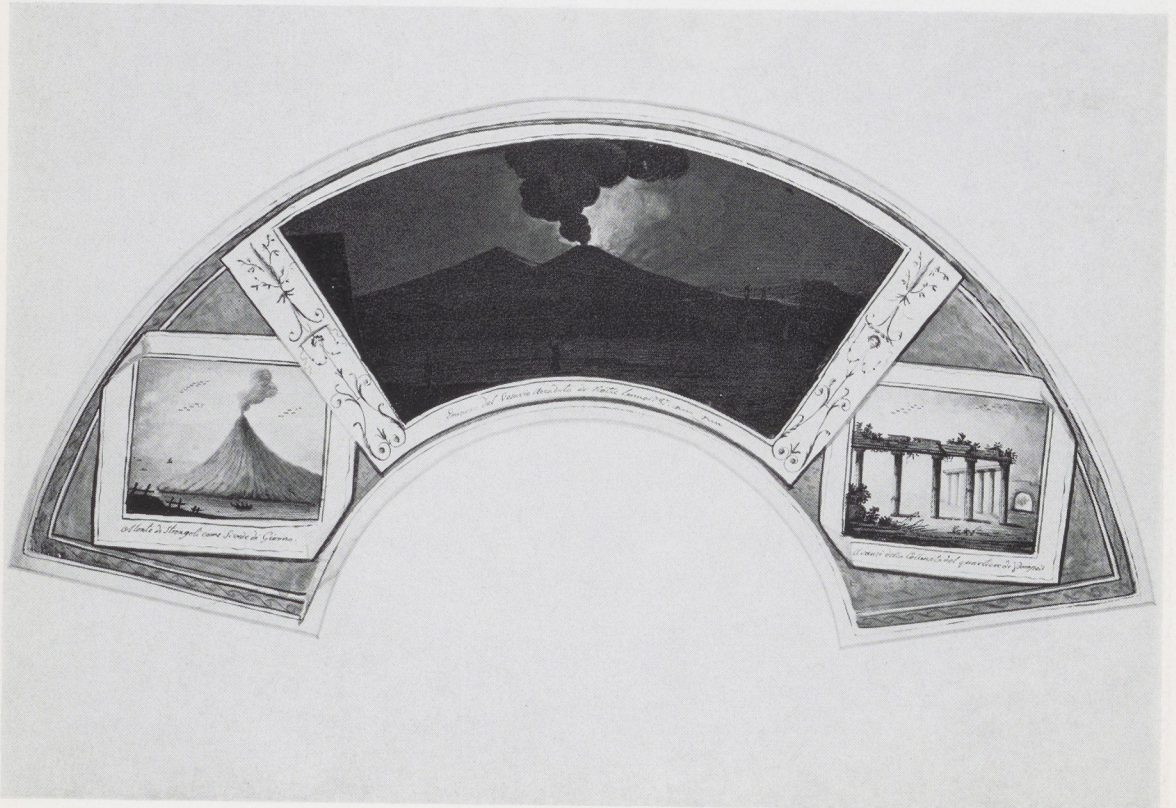

12

13

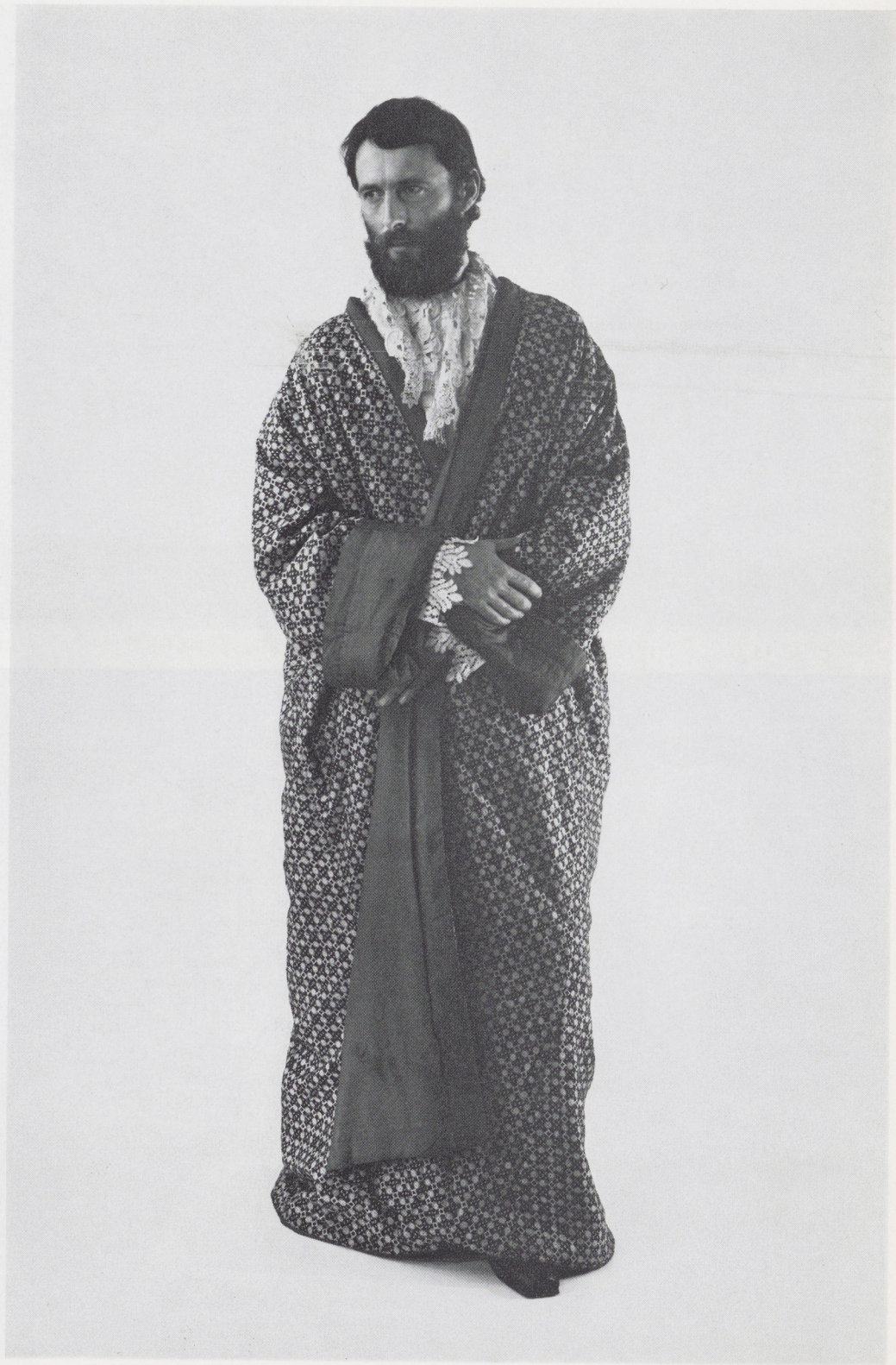
14

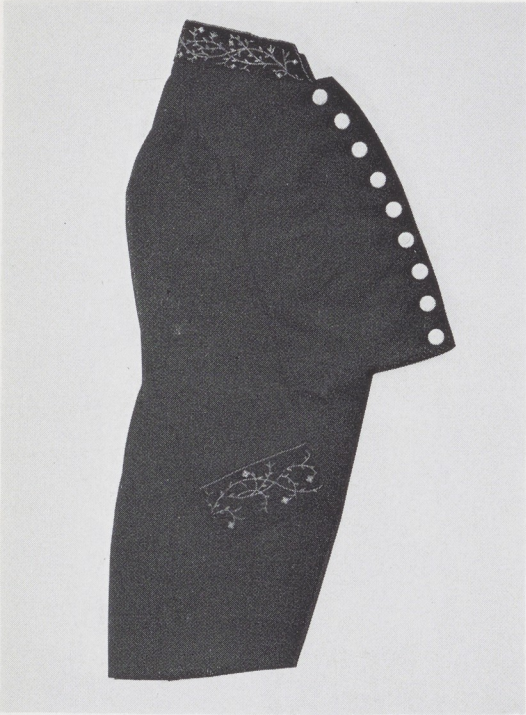

15

16

18

19

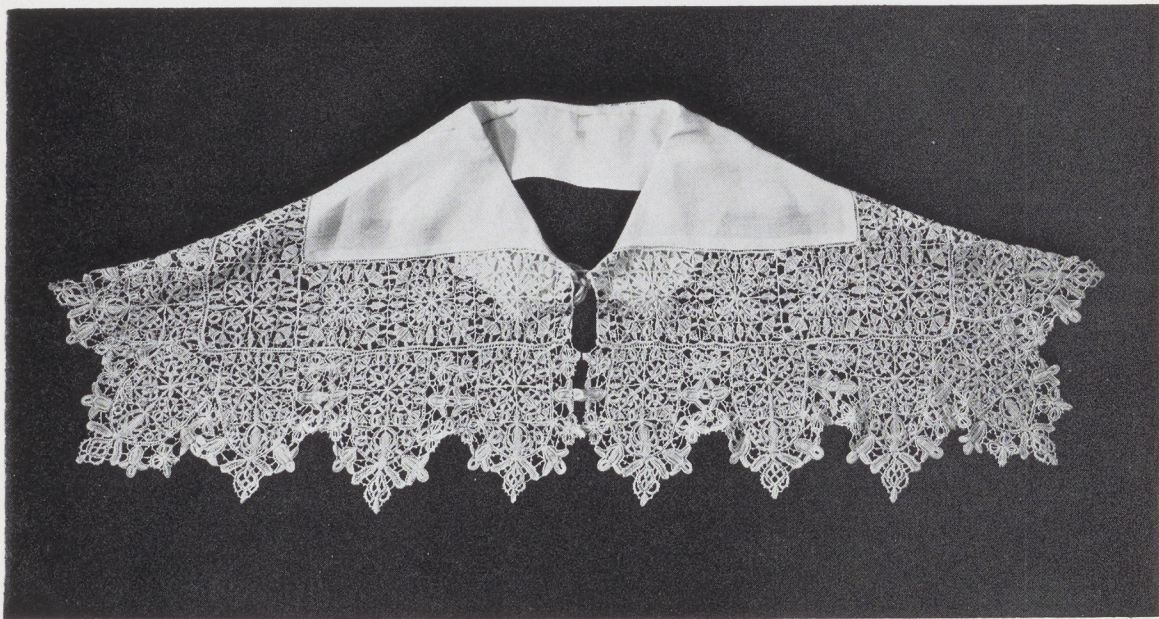
20

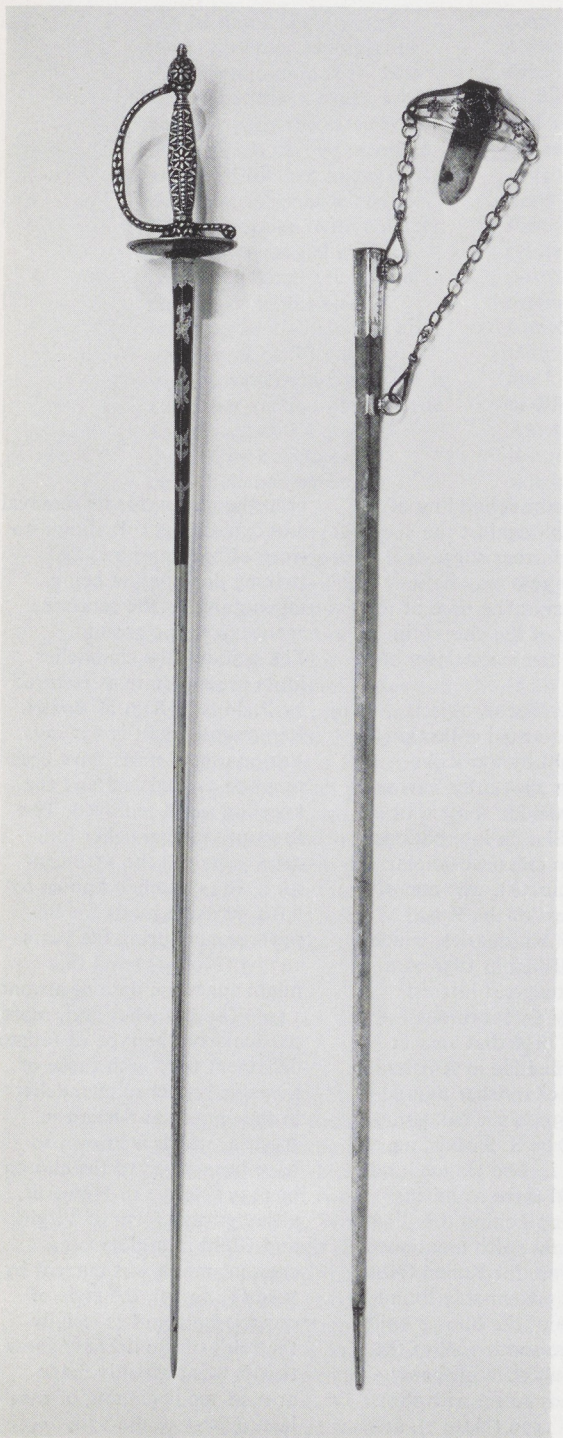
21

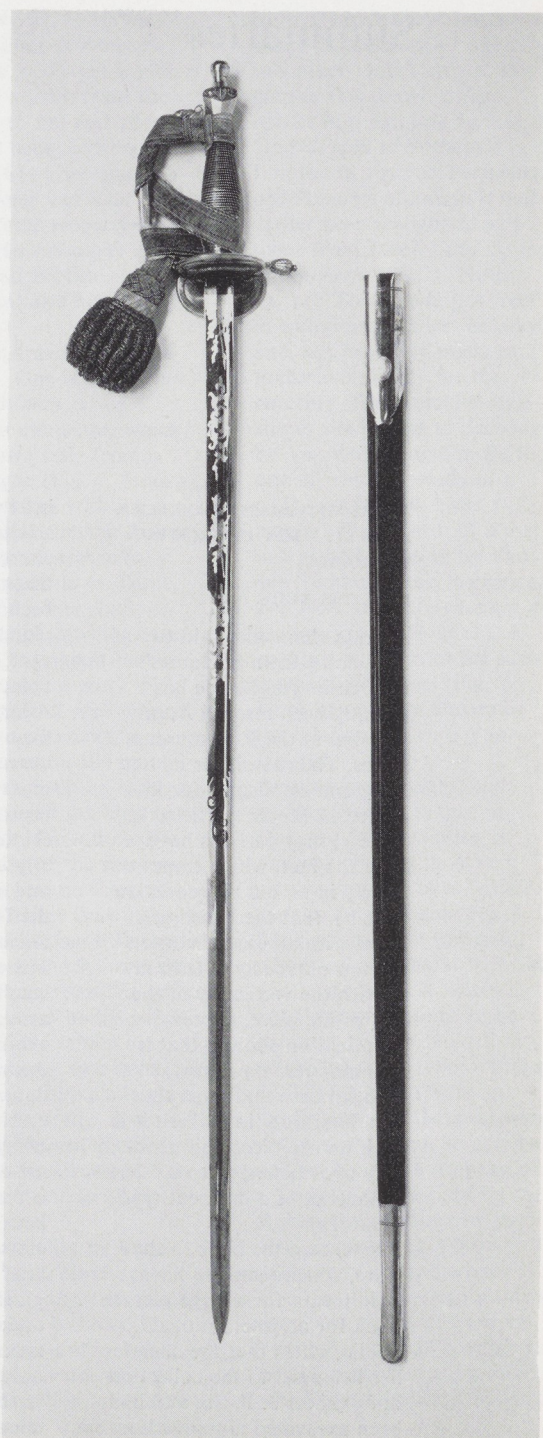
22

23

24

25